

Саша Гајић: "Неаутентичност као могуће лице зла"; ВРЕМЕ 899

Да је Саша Гајић читао пажљивије, а писао спорије (или обратно), да је, рецимо, мање енергије трошио на ритуалне неуљудности, више на оно што критикује, а највише на сопствени текст, да је мање исказивао лојалност патријарсима конзервативно-патриотског погледа на свет, а више српском језику и логици, можда му не би промакло да не говорим о баналности зла, него о злу баналности, што, мада личи, није исто. Предмет критике у овој преокренутој, кишовско-панчићевској формули, није особа, лик, већ језик, као што ни епицентар заплета није у књизи Игора Ивановића – она је тек један од несварљивих урадака каквих има на вагоне – већ у атмосфери која је прати, у таласу на чијој крести јаше, у бесрамности покушаја да се мошнице продају за бубреге. Идемо још једном. Скандал је што је књига уопште објављена. Скандал је што та књига добија време и простор у Дневнику РТС-а. Скандал је што у њеној промоцији учествују, како се Гајић лепо изразио, "значајни културни радници". Ако су Којен, Вукадиновић, Ђурковић, Ковачевић, дакле "културни радници" чија реч има одређену тежину у јавном простору, у Ивановићевом тексту препознали вредности иза којих могу и треба да стану, које могу да афирмишу и за које јемче својим именом и делом, онда сам или ја, како љупко сугерише Гајић, приличан идиот и злонамерни игнорант коме је промакло оно што "значајни културни радници" ("ЗКР") и сам Гајић ("стотине корисних, јасних и конкретних предлога, након приличног броја тачних оцена") с лакоћом уочавају, или су речени "ЗКР", Саша Гајић

included

, мало побркали напоран идеолошко-партијски рад са оним што би имала бити анализа, или макар минимална интелектуална одговорност. Хоћу рећи, Ивановићева књига је

такав

trash

да се то, једноставно, не може превидети, под претпоставком просечног познавања српског језика, просечне упућености у овдашње прилике и колико-толико очуваног здравог разума. Или "ЗКР" нису препознали баналност, што је у реду, или јесу, али се праве луди, продајући нам, успут, мошнице за бубреге, идеологију за културу, културу затворености за аутентичност, партијски програм за научни дискурс, бесрамну пристрасност за објективност, идеологију лажног центра за уравнотежен приступ политичким збивањима овдашњим.

Приступ култури како је поима патриотско-патријархални *Weltanschauung*, дакле супстанцијалистички, аутентичан и, последично, аутистичан приступ који истрајава на несводивости културних разлика, управо је комунитаран, дакле мултикултуралан. Аутентичност се у том (као и сваком другом, уосталом) дискурсу појављује као конструкт, фантазам, пројекција ускраћене жеље, а аутентична култура, барем у овдашњем случају, као ратна култура која је мало посустала по питању топова, па би сад писменошћу, својим духовним достигнућима, сармама и Цециним сисама да освоји свет, ама иде тешко јер је, у међувремену, док је ратовала, мало заборавила да чита и пише. Пошто Гајић ионако управо са разоружавајућом бедастоћом тврди да је "принципијелан, позитиван однос према предрасудама" једна од темељних карактеристика овдашњег конзервативног поимања света (и ту је у праву), не би згорег било да се мало задржи на немачком појму

Kultur

, рецимо, од средине XIX века до слома Трећег рајха (ако му је одвећ тешко да се бави српским предрасудама), дакле да се мало позабави путем који је од Валхале водио директно до бункера, да проучи тужну повест аутентичности чији ће најсјајнији израз, вероватно, бити управо Хајдегер са његовим, како је изразио Адорно, жаргоном аутентичности. (Опет језик, опет зло баналности

.) И како сад са овдашњим луменима патриотске мисли, који имају проблема са разумевањем елементарних појмова, ући у озбиљну полемику о разликама између комунитарног и либералног модела (управо је та разлика, рецимо, улог у муслиманским побунама против карикатура Мухамеда објављеним у данским новинама), о томе да ли један од та два модела – који и због чега – може да очува културу као супстанцијалну општост.

Најзад, иако сам избегавао да се задржавам на непристојностима и будалаштинама, једно ћу, нарочито грубо место, морати изричито да оповргнем. Гајић тврди да сам "извршио теоријски фалсификат" (на српском: фалсификовао, кривотворио) и да сам ординарна незналица. Ово последње је у реду, ноубадизперфект. Брине ме, међутим, вршење фалсификата (на српском: фалсификовање, кривотворење). Шта је нагнало Гајића да буде крајње непристојан? Па, чачнуо сам где се чачкати не сме. Према Гајићевом тумачењу најпре сам Слободану Антонићу приписао ("оптужио га за") "претполитички етнонационализам", да бих, одмах потом, ту "оптужбу" поткрепио позивањем на Карла Шмита, што је, вели Гајић, теоријско огрешење, фалсификовање и ординарно незнања, будући да је Шмитово разликовање пријатељ/напријатељ, на које упућујем у своме тексту, модерно. Другим речима: не може се претполитичко, предмодерно становиште, поткрепити или нападати модерним изумом и модерним теоријским достигнућима, што ја, по Гајићу, чиним. (Све је ово, дабоме, у Гајићевој изведби кошмарно збркано, али ваљда је човек то хтео да каже

.) Ово би било у реду само да Гајићу, као и обично, на кључним местима не попушта вршење концентрације (на српском: концентрација, усредсређивање). Ево реченице коју Гајић, у свом шепртљању, не успева да прочита, а можда ни да схвати: "Антонић

О мошницама и бубрезима

Пише: Иван Миленковић
четвртак, 03 април 2008 18:58

не додацује

ни до Карла Шмита, он пада испод модерног одређења политичког" ("О зверима и зверињацима", www.rescanik.net). После ове реченице следи објашњење до чега то и због чега Антонић не додацује. И где је сад ту фалсификат?

Не делим са Гајићем ни његову смелу претпоставку да ми Антонић није одговорио на речени текст јер се сажалио (на мене). Имам другу теорију. Антонић је, за разлику од Гајића, искусан у стварима јавним, па када је схватио да је добио по прстима опортуно је закључио да је, у конкретном случају, боље да врши ћутање. Држим да би Гајић, у том смислу, могао још понешто да научи од Антонића.